

Aan: Ministerie van Economische Zaken

Van: mr dr J. Nijland en mr dr C. de Groot

30 maart 2017

Betreft: internetconsultatie (ambtelijk voorontwerp van de) Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie

ingediend via www.internetconsultatie.nl

Zeer geachte heer, mevrouw,

Onderstaand vindt u enkele opmerkingen in het kader van internetconsultatie (ambtelijk voorontwerp van de) Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie. De opmerkingen worden gemaakt door mr dr J. Nijland en mr dr C. de Groot. Beiden zijn verbonden aan de afdeling Ondernemingsrecht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. De opmerkingen zijn ingegeven tegen een ondernemingsrechtelijke achtergrond en beogen geenszins op alle onderdelen van de voorgestelde wettelijke regeling in te gaan. Deze reactie mag openbaar zijn. Zij bestaat uit Algemene opmerkingen en Concrete opmerkingen.

Algemene opmerkingen

Inleiding

Het voorliggende initiatief van de minister tot wijziging van de Telecommunicatiewet kan als een welkome aanvulling op de bestaande wet- en regelgeving worden gezien vanwege het doel om ‘het houden of verkrijgen van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij te verbieden indien deze zeggenschap leidt tot relevante invloed in de telecommunicatiesector en hierdoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen’.¹ De minister heeft bij de keuze voor de beschreven methode de intentie kenbaar gemaakt een balans te vinden tussen het belang van ‘een goed werkende en concurrerende telecommarkt’² en het belang om de nationale veiligheid en openbare orde effectief te kunnen beschermen. Wel kan worden afgevraagd in hoeverre de stelling van de minister dat ‘Belangen zoals keuzevrijheid, een goede prijs/kwaliteitverhouding en innovatie, waaronder investeringen in de continuïteit en kwaliteit van netwerken, [...] in de regel het best geborgd [zijn] door een goed werkende

¹ MvT p. 2.

² MvT p. 1.

en concurrerende telecommarkt’³ als uitgangspunt van regeringsbeleid moet worden genomen.

Met dit wetsvoorstel lijkt de minister zich in elk geval bewust te zijn van de noodzaak om in bepaalde situaties overheidsingrijpen mogelijk te maken. Hoewel het strategische belang van een sector als de telecommunicatiesector op voorhand reeds duidelijk had moeten zijn, was er een incident nodig om de overheid tot dit inzicht te laten komen. Pas naar aanleiding van de poging door América Móvil in september 2013 om KPN over te nemen rees in regeringskring de vraag wat dit betekende voor de borging van publieke belangen. In twee brieven van de regering wordt de door ons ondersteunde conclusie getrokken dat aanvullende wetgeving nodig is om de nationale veiligheid en openbare orde te kunnen beschermen.⁴ Een belangrijke grond voor deze conclusie is ‘dat het niet meer vanzelfsprekend is dat de investeringen in de Nederlandse telecommunicatiesector vooral afkomstig zijn van partijen die investeren op bedrijfseconomische gronden. Er wordt in acht genomen dat ‘Door de verschuivende economische machtsverhoudingen in de wereld (...) de kans groter [wordt] dat overnames mede worden ingegeven door geopolitieke motieven.’⁵ De in een ‘telecommunicatiebedrijf verkregen zeggenschap kan de handelingsvrijheid van de regering aantasten en een eventuele uitvoering van de dreigementen kan leiden tot maatschappelijk[e] ontwrichting.’⁶ Als voorbeelden worden genoemd ‘(Opzettelijke) verstoringen van de continuïteit van deze diensten kunnen de overheidsdiensten hinderen in hun functioneren, waarmee de nationale veiligheid in gevaar kan komen’, ‘de vertrouwelijkheid van communicatie. De zeggenschap over de infrastructuur en de dienstverlening kan worden misbruikt om kennis te nemen van de inhoud van de communicatie’, een mogelijke ‘inbreuk op de vertrouwelijkheid van de werkwijze van veiligheid- en opsporingsdiensten met betrekking tot het opvragen van telecomgegevens en het bevoegd aftappen van telecommunicatieverkeer.’⁷

De noodzaak voor de voorgestelde wetgeving wordt helder als volgt verwoord:

‘Dergelijke bedreigingen van de openbare orde en de nationale veiligheid zijn, zo werd ook reeds geconcludeerd in beide eerder genoemde brieven aan de Tweede Kamer, niet goed tegen te gaan met de bestaande wet- en regelgeving. De mogelijkheid om een boete te krijgen omdat de bestaande wettelijke regels zijn overtreden zal een op basis van geopolitieke motieven handelende partij niet afschrikken. Het enige effectieve middel is het voorkomen dat een dergelijke partij zodanige zeggenschap verwerft dat daar misbruik van kan worden gemaakt, of als een dergelijke partij onverhoopt toch overwegende zeggenschap heeft verworven, er voor te zorgen dat aan die zeggenschap een einde komt.’⁸

³ MvT p. 1.

⁴ Zie de brieven van 12 september 2013 (Kamerstukken II 2013/14, 24095, nr. 356 en 10 juni 2014 Kamerstukken II 2013/14, 24095, nr. 368).

⁵ MvT p. 1.

⁶ MvT p. 1-2.

⁷ MvT p. 2.

⁸ MvT p. 2.

Maar het is verwonderlijk dat de Memorie enigszins terloops vermeldt dat ‘Het [...] niet nodig [is] om ten aanzien van alle genoemde omstandigheden bedreigingen voor de nationale veiligheid of openbare orde te voorzien’ zonder dat die omstandigheden nader worden omschreven. Het is daarom niet goed in te schatten welke omstandigheden hier onder deze ‘rest-categorie’ worden bedoeld.

Het voorstel van wet

Dit wetsvoorstel beoogt in effectief overheidsingrijpen te voorzien door de Minister van Economische Zaken de bevoegdheid toe te kennen ‘om het houden of verkrijgen van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij te verbieden indien deze zeggenschap leidt tot relevante invloed in de telecommunicatiesector en hierdoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen.’⁹ Hiertoe wordt een nieuw hoofdstuk 14a in de Telecommunicatiewet voorgesteld. De voor de effectieve werking van de voorgestelde bevoegdheid relevante begrippen zoals de definiëring van ‘telecommunicatiepartij’ en ‘relevante invloed’ zullen bij de artikelsgewijze kanttekeningen worden besproken.

Kanttekeningen

Aansluitend op de in de inleiding door ons geplaatste opmerking dat het strategische belang van een sector als de telecommunicatiesector op voorhand reeds duidelijk had moeten zijn, plaatsen we de volgende kanttekeningen. Het belang van de telecommarkt noodzaakt het creëren van de mogelijkheid tot overheidsingrijpen in die gevallen waarin de nationale veiligheid en/of openbare orde worden bedreigd. Hoewel dit voorstel als incident gedreven wetgeving kan worden gezien, omdat dit inzicht op regeringsniveau pas gevormd leek te worden na het gebeuren rond América Móvil, willen wij benadrukken dat het strategische belang van in elk geval een aantal sectoren waaronder de telecomsector reeds bekend was of had moeten zijn. Niet alleen op nationaal niveau wordt het publieke belang van bijvoorbeeld energie, infrastructuur en telecom erkend, maar ook op Europees niveau is een bijzondere plaats voor de regulering van deze sectoren, weliswaar niet gericht op het beschermen van nationale belangen, ingeruimd vanwege de bijzondere dienstbaarheid van deze sectoren aan de samenleving. Het strategische belang voor een land als Nederland volgt hier evident uit.

Het is daarom enigszins te betreuren dat er in eerste instantie voor gekozen is om geen sectoroverschrijdende aanpak te hanteren ten aanzien van de bescherming van publieke belangen voor meerdere strategische relevante sectoren zoals die hierboven genoemd. Deze keuze wordt door de minister als volgt gemotiveerd: ‘Naast de ex ante analyse van de telecommunicatiesector zijn en worden ex ante analyses uitgevoerd van andere sectoren. Het beeld dat uit deze verschillende sectorale analyses naar voren komt, is dat de risico’s en de belangen nauw verbonden zijn met de omstandigheden per sector. In enkele sectoren kan de staat diens privaatrechtelijke invloed op de belangrijkste bedrijven gebruiken om te voorkomen dat risico’s zich voordoen. Ook de ernst van het gevaar voor de nationale veiligheid verschilt per sector: zo zijn de gevaren van uitval of misbruik in de nucleaire sector van een andere orde dan de

⁹ MvT p. 2.

gevaaren in bijvoorbeeld de telecommunicatiesector. In verband met de noodzakelijke proportionaliteit van maatregelen die de marktwerking beïnvloeden is een algemene sectoroverslij[g]ende wet op buitenlandse investeringen dan ook niet de geëigende aanpak.’¹⁰ De vraag rijst of het terecht is dat nu zo sterk de nadruk wordt gelegd op het misbruik van zeggenschap in een telecommunicatiebedrijf en dat er geen voordelen voor een breder kader worden gezien. Ook andere sectoren en bedrijven zijn door het gebruik van zeggenschapsrechten te hanteren als politiek instrument.¹¹ Gedachten over een meer algemeen overheidsbeleid en gezamenlijk overleg tussen de relevante ministers lijkt waardevol.

In diezelfde lijn is het hoewel begrijpelijk, ook spijtig dat ‘[...] er van afgezien [is] om de partijen die onder het regime van hoofdstuk 14a vallen, vooraf aan te wijzen.’¹² Als reden hiervoor wordt gegeven dat ‘De partijen ten aanzien waarvan de bevoegdheid tot het opleggen van een verbod van toepassing is worden niet van tevoren aangewezen, omdat de telecommunicatiemarkt daarvoor te veel in ontwikkeling is. Het vooraf aanwijzen heeft bovendien het risico in zich dat de overheid partijen niet op het netvlies heeft die wel degelijk kunnen leiden tot relevante invloed in de telecommunicatiesector, en dus een toets op de nationale veiligheid en openbare orde rechtvaardigen.’¹³ Hoewel ook wij geen voorstander zijn van een limitatieve lijst omdat ook wij hier de nadelen van inzien, is het te hopen dat de overheid niet blind zal varen op het voorgestelde notificatiesysteem. Een niet limitatieve lijst van relevante partijen als ‘vangnetcontrole’ ter ondersteuning van het notificatiesysteem zou behulpzaam kunnen zijn om het overzicht op de telecommarkt te kunnen bewaren.

Bestaande beschermingsmogelijkheden

Op pagina 2 van de memorie van toelichting wordt gesteld dat bedreigingen van de openbare orde en de nationale veiligheid ‘niet goed tegen [zijn] te gaan met de bestaande wet- en regelgeving’. Dit is mede in het licht van de in de afgelopen jaren gepropageerde werking van de markt, onder welke beleid de verkoop van staatsdeelnemingen in ondernemingen in verschillende wezenlijk geachte sectoren plaatsvond, verwonderlijk. Hierbij werd name geleund op de gedachte dat de (bestaande) wet- en regelgeving afdoende zou zijn om publieke belangen te borgen zodat het vertrouwen hierop werd verkozen boven controle via vennootschapsrechtelijke constructies. Tijdens de parlementaire behandeling van de verkoop van de aandelen in KPN is het punt van de borging van het publiek belang zonder aandeelhouderschap ook uitdrukkelijk aan de orde geweest.

Concrete opmerkingen

¹⁰ MvT p. 8.

¹¹ Zie bijvoorbeeld voor inspiratie in buurlanden de in 2005 in Frankrijk ingevoerde zogenoemde Daigne-wet, waarin 11 activiteiten van strategisch belang zijn aangewezen, Decreet van 30 december 2005 (réglementant les relations financières avec l'étranger et portant application de l'article L. 151-3 du code monétaire et financier).

¹² MvT p. 7.

¹³ MvT p. 7.

Artikel 14a.2 (ongewenste overnames) - algemeen

Het voorgestelde artikel 14a.2 (ongewenste overnames) lid 1 geeft de Minister van Economische Zaken (vergelijk artikel 1.1 Telecommunicatiewet) onder omstandigheden de bevoegdheid zowel het verkrijgen als het houden van ‘overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij’ te verbieden. Die omstandigheden zijn bij het verkrijgen en bij het houden van overwegende zeggenschap dat:

- ‘deze zeggenschap leidt tot relevante invloed in de telecommunicatiesector’, en:
- ‘hierdoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen’.

Wat betreft het houden van overwegende zeggenschap voegt artikel 14a.2 lid daaraan toe dat de bevoegdheid van de minister intreedt ‘indien de feiten of omstandigheden op grond waarvan Onze Minister vaststelt dat de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen zich hebben voorgedaan na verkrijging of eerst na verkrijging bekend zijn geworden bij Onze Minister’.

De bevoegdheid van de minister is in hoofdzaak afhankelijk van drie elementen: (1) er moet sprake zijn van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij, (2) die leidt tot relevante invloed in de telecommunicatiesector, (3) waardoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen. Na artikel 14a.2 volgen artikel 14a.3 (Wat is overwegende zeggenschap?) over element (1) en artikel 14a.4 (Wanneer is sprake van overwegende zeggenschap waardoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen?) over element (3). De definitie van element 2 (relevante invloed in de telecommunicatiesector) staat in artikel 14a.2 zelf, in het vierde lid. Deze opbouw is niet heel inzichtelijk en verdient heroverweging.

Artikel 14a.3 (Wat is overwegende zeggenschap?)

Het voorgestelde artikel 14a.3 (Wat is overwegende zeggenschap?) omschrijft in welke gevallen sprake is van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij. In vijf gevallen is sprake van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij:

- a. indien de houder of verkrijger van zeggenschap ‘alleen of tezamen met personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld, rechtstreeks of middellijk over ten minste 30 procent van de stemmen in de algemene vergadering beschikt’ (dat wil zeggen: in de algemene vergadering van de telecommunicatiepartij),
- b. indien de houder of verkrijger van zeggenschap ‘al dan niet krachtens overeenkomst met anderen, alleen of samen met personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld, meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan, ook indien alle stemgerechtigden stemmen’ (dat wil zeggen: de bestuurders of commissarissen van de telecommunicatiepartij),
- c. indien de houder of verkrijger van zeggenschap ‘beschikt over een of meer aandelen met een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap’ (dat wil zeggen: zeggenschap binnen de telecommunicatiepartij),

- d. indien de houder of verkrijger van zeggenschap ‘beschikt over een bijkantoor, zijnde een telecommunicatiepartij’ (dat wil zeggen: de houder/verkrijger heeft een bijkantoor),
- e. indien de houder of verkrijger van zeggenschap ‘als vennoot volledig jegens schuldeisers aansprakelijk wordt voor de schulden van de onder eigen naam optredende vennootschap’ (dat wil zeggen: de houder/verkrijger is of wordt vennoot in een vennootschap onder firma of gewone vennoot in een commanditaire vennootschap die een telecommunicatiepartij is).

Voor de gevallen a. en b. omschrijft artikel 14a.1 ‘personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld’ als:

‘natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen met wie, onderscheidenlijk waarmee wordt samengewerkt op grond van een overeenkomst met als doel het verwerven van overwegende zeggenschap in een *naamloze vennootschap* als bedoeld in de definitie van personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht’ (cursivering toegevoegd).

De definitie van ‘personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht’ in de Wft luidt:

‘natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen met wie, onderscheidenlijk waarmee wordt samengewerkt op grond van een overeenkomst met als doel het verwerven van overwegende zeggenschap in een naamloze vennootschap [...]’.

De omschrijving van ‘personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld’ in de Wft heeft alleen betrekking op (beursgenoteerde) naamloze vennootschappen. Ook artikel 14a.1 refereert in de tekst (alleen) aan naamloze vennootschappen. Voor de toepassing van de Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie lijkt het nuttig zowel besloten vennootschappen als naamloze vennootschappen onder het bereik van de regeling te brengen (vergelijk de op pagina 15 van de memorie van toelichting geformuleerde bedoeling: ‘De definitie van personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld in artikel 14a.1 van het wetsvoorstel geldt zowel voor beursgenoteerde als niet-beursgenoteerde telecommunicatiepartijen’. Opgemerkt zij ook dat *acting in concert* zich ook bij een vereniging zou kunnen voordoen. Daarnaast spreekt geval b. over ‘al dan niet krachtens overeenkomst met anderen’, naast *acting in concert*. Als in geval b. een bewust onderscheid is bedoeld tussen de overeenkomst en de in onderling overleg handelende personen, zou bij a. de overeenkomst ook moeten worden toegevoegd.

Overigens is er alle reden om onder a. en b. naast samenwerking op basis van een overeenkomst ook de categorie ‘personen met wie in onderling overleg wordt gehandeld’ te benoemen. De definitie in de Wft van *persons acting in concert* bevat weliswaar óók het element van een overeenkomst, maar het bestaan van een overeenkomst in de Wft-context heeft een eigen karakter dat kan afwijken van het begrip overeenkomst naar burgerlijk recht. Het voorgaande pleit er tegelijkertijd voor eventuele geschillen rond de toepassing van de Wet ongewenste zeggenschap telecommunicatie te laten beslechten door de Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam in plaats van de op pagina 9 van de memorie van toelichting ge-

noemde bestuursrechter. Die instantie is in de context van de Wft immers ook in een aantal gevallen bevoegd en is de centrale rechter in het ondernemingsrecht.

Onder c. is sprake van ‘een of meer aandelen met een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap’. Deze formulering omvat ook gevallen waarin het bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap zeer beperkt is (bijvoorbeeld een voordrachtsrecht bij de benoeming van één commissaris). Om een wellicht onbedoeld grote reikwijdte van deze categorie te voorkomen, zou herformulering aanbeveling verdienen.

Onder d. is sprake van het geval dat de verkrijger/houder ‘beschikt over een bijkantoor, zijnde een telecommunicatiepartij’. Is hier, zoals de tekst suggereert, bedoeld dat het loutere hebben van een bijkantoor dat een telecommunicatiebedrijf is, al leidt tot overwegende zeggenschap in een andere telecommunicatiepartij?

Onder e. zijn bedoeld de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap waarvan de verkrijger/houder een volledig aansprakelijk vennoot wordt/is. De betekenis van de woorden ‘onder eigen naam optredende’ is daarbij niet geheel duidelijk. Overigens leidt de tekst onder e. ertoe dat een telecommunicatiepartij die een (stille of openbare) maatschap is buiten het bereik van de regeling valt, en dat een verkrijger of houder van overwegende zeggenschap die een commanditaire vennoot wordt/is in een telecommunicatiepartij in de vorm van een commanditaire vennootschap is, niet kan worden gedwongen afstand te doen van de overwegende zeggenschap. Dat op zich is opmerkelijk omdat ook een commanditaire vennoot binnen de organisatie van een commanditaire vennootschap grote invloed kan hebben.

Artikel 14a.2 lid 4 (ongewenste overnames) - relevante invloed in de telecommunicatiesector

Artikel 14a. lid 4 omschrijft relevante invloed in de telecommunicatiesector als volgt:

‘Van relevante invloed in de telecommunicatiesector is sprake indien misbruik of opzettelijke uitval van de telecommunicatiepartij bedoeld in het eerste lid en eventuele andere telecommunicatiepartijen waarin de verkrijger overwegende zeggenschap houdt of verkrijgt, kan leiden tot:

- a. een onrechtmatige inbreuk op de bescherming van persoonsgegevens of de vertrouwelijkheid van de communicatie, danwel een langdurige onderbreking van de internettoegangsdiens of telefoondienst van meer dan een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen aantal eindgebruikers;
- b. een langdurige onderbreking van de beschikbaarheid of verificatie van een aanzienlijk deel van de diensten en toepassingen die worden geleverd via het internet;
- c. een belangrijke mate van onderbreking van de beschikbaarheid of betrouwbaarheid van een product of dienst van een afnemer, zijnde een vitale aanbieder als bedoeld in artikel 1 van de Wet gegevensverwerking en meldplicht cybersecurity;
- d. een belangrijke mate van onderbreking van de beschikbaarheid of betrouwbaarheid van een product of dienst ten behoeve van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst dan wel een product of dienst ten behoeve van een

publieke taak op het gebied van defensie, de handhaving van de rechtsorde dan wel hulpverlening;

e. vrijgave van staatsgeheime informatie dan wel verkrijging van inzicht in het gebruik van de bevoegdheden tot het aftappen of opnemen van telecommunicatie bedoeld in artikel 13.2;

f. bij algemene maatregel van bestuur genoemde gevolgen’.

Enkele opmerkingen bij deze – technische – bepaling zijn:

- ‘misbruik of opzettelijke uitval van de telecommunicatiepartij’ impliceert een hoge schuldgraad, namelijk die van opzet. Een andere keuze zou hier kunnen zijn de keuze voor een meer neutrale term zoals ‘gebruik’,

- de aanhef maakt niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor ‘misbruik of opzettelijke uitval van de telecommunicatiepartij’. Is dat de verkrijger of houder van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij of kan dat ook een ander zijn?

Artikel 14a.4 (Wanneer is sprake van overwegende zeggenschap waardoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen?)

Artikel 14a.2 spreekt in lid 1 over het verkrijgen of houden van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij ‘indien deze zeggenschap leidt tot relevante invloed in de telecommunicatiesector en hierdoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen’. Deze bepaling is – ons inziens terecht – breed geformuleerd, maar artikel 14a.4 (Wanneer is sprake van overwegende zeggenschap waardoor de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen?) wekt de indruk de bedoeling van artikel 14a.2 terug te willen brengen tot een aantal specifiek genoemde gevallen: (kortweg) a. een niet transparante eigendomsstructuur, b. invloed van derden op de verkrijger/houder, c. de staat van dienst van de verkrijger/houder, d. de verkrijger/houder heeft banden met en ongewenst persoon, e. de verkrijger/houder woont in een land dat een slechte veiligheidssituatie kent, f. de verkrijger/houder heeft de intentie de telecommunicatiepartij aan te zetten tot misbruik of opzettelijke uitval, en g. de identiteit van de verkrijger/houder is niet verifieerbaar.

Uit de combinatie van artikel 14a.2 en 14a.4 komt naar voren dat dit de werkelijke gevallen zijn waarin de minister het verkrijgen of houden van overwegende zeggenschap in een telecommunicatiepartij kan verbieden. Het gevaar voor de nationale veiligheid of openbare orde zoals genoemd in artikel 14a.2 komt in artikel 14a.4 terug in de vorm van zes gevallen die enigszins geobjectiveerd zijn, maar geen inhoudelijke omschrijving bevatten van wat de nationale veiligheid en de openbare orde uiteindelijk inhouden. Dat maakt dat de voorgestelde regeling waarschijnlijk slechts beperkt hanteerbaar is, en in mogelijk relevante situaties – die niet onder het bereik van artikel 14a.4 vallen – niet bruikbaar is. Dit is mede opvallend omdat artikel 14a.2 lid 1 (bij het houden van overwegende zeggenschap) de algemenere formulering gebruikt van ‘feiten of omstandigheden op grond waarvan Onze Minister vaststelt dat de nationale veiligheid of openbare orde in gevaar kan komen’. Wellicht te gemakkelijk stelt de memorie van toelichting op pagina 5: ‘De limitatief opgesomde omstandigheden bieden [...] de noodzakelijke aanknopingspunten’.

De aanhef van artikel 14a.4 spreekt over een ‘bedreiging van de nationale veiligheid of de openbare orde’. Het woord ‘bedreiging’ wijkt af van het in artikel 14a.2 lid 1 gebruikte woord ‘gevaar’.

Kleinere opmerkingen

‘Beursgenoteerde telecommunicatiepartij’ wordt in artikel 14a.1 gekoppeld aan het begrip gereguleerde markt. Beursnotering kan echter ook plaatsvinden op een multilaterale handelsfaciliteit.

Met de meeste hoogachting,

J. Nijland en C. de Groot